

08. marts 2012

FM 2012/58

Jeg fremsætter herved følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i Forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut senest til foråret 2013 fremlægger en landsdækkende strategi- og handlingsplan omkring hvilke hjælpeforanstaltninger, der bør og kan iværksættes overfor børn, unge og voksne med ADHD og Autismelidelser.

(Medlem af Inatsisartut Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit)

Begrundelse:

Umiddelbart inden Inatsisartut's efterårssamling 2011 efterlyste vi gennem en § 37-fore-spørgsel (§ 37-173/2011), hvorledes DIH's sundhedsbetjening overfor børn med ADHD-lidelser er organiseret og hvilken opfølgningsindsats man gør på området.

Naalakkersuisut oplyste hertil, at antallet af børn diagnosticeret med ADHD er i stigning, hvilket medfører et ekstra behov for sundhedsbetjening.

Hvad angår en systematiseret og struktureret sundhedsbetjening af ADHD-lidelser er der, når man ser hele Sermersooq kommune under ét - mulighed for dette i Nuuk by. Med adgang til eksisterende ressourcer i Nuuk er det glædeligt, at en overordnet indsats er blevet stablet på benene i et samarbejde med IPIS. Denne indsats vil medvirke til befolkningens øgede opmærksomhed omkring samt forståelse for ADHD-lidelser. Men det betyder samtidig, at det ville være ønskeligt også at brede en systematiseret indsats ud på resten af kysten.

ADHD- og Autismelidelser berører ikke alene det ramte barn. Barnets nære familie, daglige omgivelser, skolegangen samt øvrige kontaktheder til barnet bliver også alle berørt. Det er derfor også absolut nødvendigt at det daglige miljø der omgiver barnet får øget viden om lidelsen og har en forståelse for hvilke hjælpeforanstaltningsmuligheder der kan iværksættes.

En tryk opvækst og fremtid for de børn som har ADHD- og Autismelidelser forudsætter samarbejde og gensidig støtte. Forældre, pædagoger, skolelærere samt de kommunale sociale myndigheder er i dette samarbejde centrale aktører. Såfremt en hjælpeindsats i forhold til alle med ADHD- og Autismelidelser i Grønland kan lykkes, er det derfor nødvendigt at der i alle kommuner forefindes muligheder for en systematisk sundhedsbetjening. En formuleret strategi- og handlingsplan for hvilke hjælpeforanstaltninger der kan iværksættes er derfor helt centralt.

Handicapområdet blev som bekendt overført til kommunalt ansvar 1. januar 2011, da den daglige støtteindsats overfor de handicappede naturligt skal foregå dér hvor de handicappede bor. På trods heraf er der ingen tvivl om, at flere kommuner ikke har ressourcer nok i forhold til at sikre en særlig hjælpeindsats overfor deres borgere med ADHD eller Autismelidelser. Inuit Ataqatigiit finder det derfor interessant dersom man kunne etablere en ordning således, at ressourcestærke kommuner med egnet personale og på anden vis, fik støttefunktioner i forhold til de ressourcetsvage kommuner.

I forhold til idag kunne man således ad denne vej forbedre indsatsen overfor forældrene. Inuit Ataqatigiit skal derfor opfordre Naalakkersuisut til at udarbejde en strategi- og handlingsplan for hele landet, således at ensartede muligheder for støttetiltag kan tilbydes berørte børn og familier.

Som nævnt konstateres der flere og flere med ADHD-lidelser i Grønland. Dette stiller store krav til os. Man ved at børn med en uopdaget ADHD-lidelse og som ikke har fået tidlig behandling, kan få alvorlige problemer med dagligdagen i sine unge år samt som voksen.

For at børn med ADHD på længere sigt kan få et godt og værdigt liv i samfundet er det nødvendigt, at børnene og forældrene modtager god hjælp. Derfor er det nødvendigt, at der etableres bedre redskaber og hjælpemidler til alle involverede, end tilfældet er i dag.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

Det administrative arbejde i forbindelse med formuleringen af en strategi- og handlingsplan bør kunne udføres ved en prioritering indenfor rammerne af den eksisterende bevilling på området.

Hvad de samfundsøkonomiske omkostninger ved eventuelt nye foranstaltninger på området vil andrage, er endnu ikke muligt at foretage beregninger på, da Naalakkersuisut afventer statistiske oplysninger fra kommunerne med frist til d. 1. marts 2012. Først derefter vil et statistisk grundlag for en vurdering af indsatsen på blandt andet ADHD- og Autismeområdet kunne foreligge.

Det bemærkes, at Naalakkersuisut til FM 2012 agter at fremlægge en implementeringsplan for redegørelsen på det psykiatriske område fra 2010 (FM 2010/99). En implementering af redegørelsen på det psykiatriske område fra 2010 vil, såfremt anbefalingerne følges, kræve flere ressourcer på området for børn, unge og voksne med psykiske lidelser. En vedtagelse af nærværende forslag vil kunne indarbejdes som en del af implementeringen af indsatserne under det psykiatriske område for disse grupper, og samtidig overflødiggøre den af Naalakkersuisut nedsatte arbejdsgruppe, se under § 37-besvarelsen til 232/2011, spørgsmål 3, der skulle diskutere og rådgive om ADHD-problemstillinger.

Samlet er det vurderingen, at en vedtagelse af nærværende forslag vil kunne implementeres og prioriteres indenfor den aktuelle og kommende økonomiske bevilling på området.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv.

Ingen.

De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne.

Nye hjælpeforanstaltninger målrettet børn, unge og voksne med ADHD- og Autismelidelser vil medvirke til at forbedre disses og nære pårørendes daglige vilkår.